

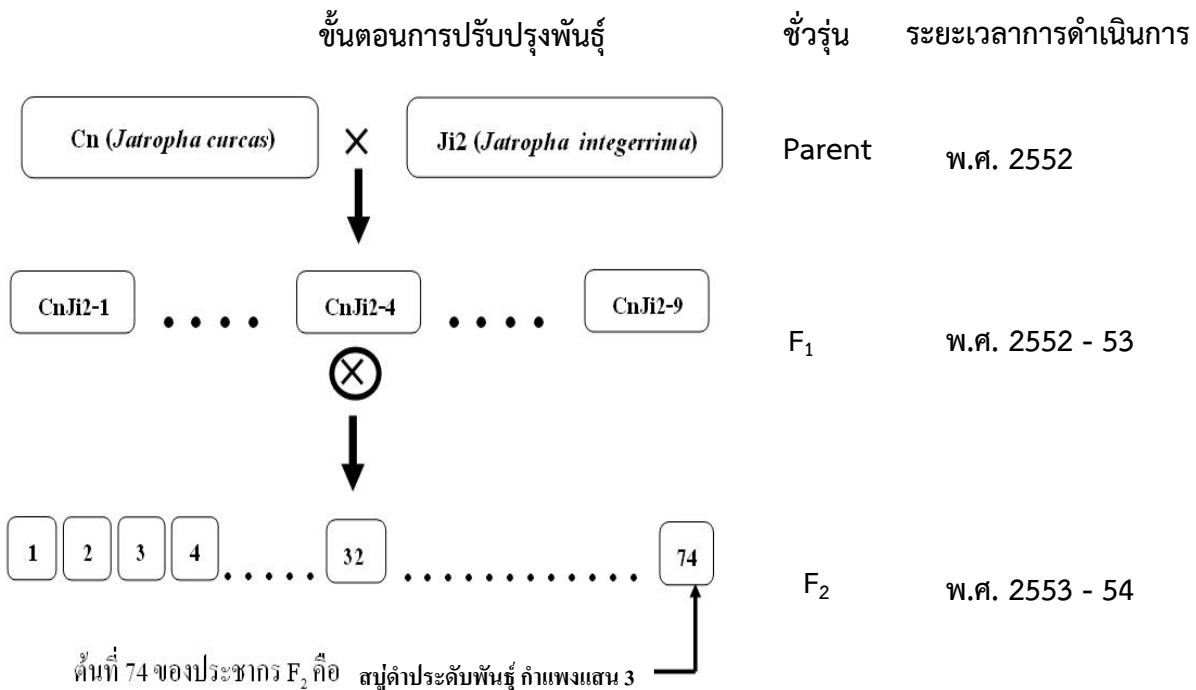
สบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน 3

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ 50 ถ.งามวงศ์วาน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 5578

แหล่งที่มาและประวัติ

สบู่ดำประดับพันธุ์กำแพงแสน 3 เกิดจากความร่วมมือในโครงการวิจัยปรับปรุงพันธุ์สบู่ดำระหว่างภาควิชาพืชไร่ ภาควิชาสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน บริษัทโพรเทคเตอร์ นิวทริชั่น (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ซีเมนต์ไทย โฮลดิ้ง จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงพันธุ์สบู่ดำให้มีผลผลิตสูง ทรงพุ่มเตี้ย ง่ายต่อการเก็บเกี่ยว ในกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ได้เริ่มสร้างความหลากหลายทางพันธุกรรมโดยผสมข้ามชนิด (interspecific cross) ระหว่างสบู่ดำสายพันธุ์จากจังหวัดชัยนาท (Cn) กับเข็มปัตตาเวียต้นแคระ (Ji2) ในประชากร F₂ ที่เกิดจากการผสมตัวเองของต้น F₁ ต้นที่ 4 (CnJi2-4) มีจำนวนประชากร 74 ต้น ได้พบต้นสบู่ดำต้นที่ 74 มีลักษณะดอกสวยงาม ทรงพุ่มเตี้ย เหมาะแก่การทำให้เป็นไม้ประดับ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากแผนการปรับปรุงพันธุ์สบู่ดำดังกล่าว

จุดประสงค์การปรับปรุงพันธุ์

ปรับปรุงพันธุ์สบู่ดำลูกผสมข้ามชนิด เพื่อใช้ประโยชน์เป็นไม้ประดับในแปลงหรือในกระถาง ที่ให้ดอกสวยงาม

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช	สบูดำประดับ (Ornamental Jatropha) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Jatropha</i> sp.
ราก	สบูดำประดับพันธุ์กำแพงแสน 3 ต้นแรกที่เกิดจากการเพาะเมล็ด มีระบบรากแก้ว (taproot system) ซึ่งหยั่งลึกลงไปใต้ดิน และมีรากแขนง (lateral root) เจริญออกมาจากรากแก้วตามลำต้น แต่หากขยายพันธุ์ด้วยกิ่งชำจะไม่มีรากแก้ว มีแต่รากแขนง
ลำต้น	ลำต้นส่วนโคนสีน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายสีเขียวเข้ม อายุ 1 ปีมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 2.5 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 40 เซนติเมตร และสูง 65 เซนติเมตร
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว (simple leaf) เมื่อโตเต็มที่จะมีแผ่นใบกว้างประมาณ 7 เซนติเมตร ยาว 9 เซนติเมตร ไม่มีมือหยัก (lobed) ฐานใบรูปหัวใจ (cordate) ปลายใบเรียวแหลม (acuminate) การเรียงตัวของเส้นใบแบบร่างแห (netted) ใต้ใบไม่มีรังควัตถุสีแดง ก้านใบยาวประมาณ 6-7 เซนติเมตร การเรียงตัวของใบบนกิ่งเป็นแบบเวียน (spiral)
ดอก/ช่อดอก	ดอกแยกเพศเป็นดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่รวมกันในช่อดอกเดียวกัน (monoecious) ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อกระจุกซ้อนเชิงประกอบ (compound dichasium) ช่อดอกยาวประมาณ 8-10 เซนติเมตร ภายในช่อดอกจะมีดอกย่อยที่เป็นเพศเมียประมาณ 2-3 ดอก และดอกเพศผู้ประมาณ 50-60 ดอก ดอกเพศเมียบานก่อนตัวผู้ ดอกย่อยรูปกงล้อ (rotate) มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.5-1.8 เซนติเมตรกลีบเลี้ยง (sepal) สีเขียวอ่อน กลีบดอก (corolla) มี 5 กลีบ ปลายดอกงอเล็กน้อย สีส้มแดง เมื่อเทียบกับ RSH Colour Chart จัดอยู่ใน Red Group 52 A ดอกเพศผู้มีอับเรณู (anther) สีเหลือง ก้านชูอับละอองเรณู (filament) ขาว ดอกเพศเมียมีรังไข่เหนือวงกลีบ (superior ovary) มีลักษณะเป็น 3 พู
ผล/เมล็ด	สบูดำประดับพันธุ์กำแพงแสน 3 จะไม่ติดผลและเมล็ด แต่บางครั้งพบมีผลเกิดขึ้นแต่ไม่มีเมล็ดภายใน ซึ่งจะฝ่อ และร่วงหล่นภายใน 10-12 วัน
ลักษณะอื่น ๆ	ขนาดทรงพุ่มเตี้ยตั้งตรง (erect small bushy)

- (A) ลักษณะดอก สีดอกและช่อดอก ของพันธุ์กำแพงแสน 3 ต้นแรก (ดั้งเดิม) ที่ตัดไว้
 (B) ลักษณะใบของสบูดำประดับพันธุ์กำแพงแสน 3
 (C) ลักษณะดอก สีดอก และทรงพุ่มจากการเสียบยอดบนตอสบูดำ ครั้งที่ 3 ติดต่อกัน

สบูดำพันธุ์กำแพงแสน 3